

tina in crypta juxta corpus beati Laurentii [Baller. A episcopatus dies viginti duos (a). ad S. Laurentium] v kalendas Aprilis. Et cessavit

mina scripta fuerunt: primum de divitiis; secundum de malis doctoribus, operibus fidei et judicio futuro; tertium vero de castitate. Hæc Pelagianismis referta esse ostendit Baronius ann. 440, num. 7, 8, 9, 10 et 11, ex eo quod primo volumine Pelagianum hoc contineat, non posse salvari divitem, nisi omnia sua pauperibus erogat; secundo volumine omnia opera libero arbitrio, gratiæ diviniæ nihil tribuat; demum quod tertio volumine eos subsannet, qui ex gratia Dei bonum castitatis provenire contendunt. His itaque coloribus libellum manifeste satis depictum, qui non sine gravi periculo fidelium nomine Sixti haud pridem excusus fuit, lector agnosce, ne de aureo

calice Babylonis venena, insigni nomine honestata, bibas. SEV. BINIUS.

(a) Verius quadraginta duobus. Ita enim scribit sanctus Prosper in Chron. ann. 440: *Defuncto Sixto pontifice kalendis Aprilis, quadraginta amplius diebus Romana Ecclesia sine antistite fuit, mirabili pace atque patientia adventum diaconi Leonis exspectans: quem tunc inter Aetium et Albinum (duces Romani exercitus) amicitiae redintegrandæ causa Galliæ delinebant, etc.* In hunc itaque locum Anastasii mendum irrepsisse dubium non est. Baron. tomo VI, anno 440, num. 1 et 2. SEV. BINIUS.

NOTITIA GALLANDII.

(Ex Bibl. Vett. Patr. Galland. tom. IX.)

1. Cælestino qui anno 432, exeunte Julio, ex hac vita migravit, Xistus paulo post sufficitur atque in Romanam sedem evehitur. Qui cum *Ætio et Valerio* coss. creatus fuerit pontifex, postquam annis 8 et diebus 18 pontificatum gessisset, anno demum 440, *Valentiniano augusto v et Anatolio coss.* e vivis excessit, ut ex Prosperi Chronico erudimur (a). De die autem et mense quo sive fuerit ordinatus, sive supremum diem clauserit, haud concors est eruditorum sententia. Alii enim ejus ordinationem die 31 Julii, quæ in diem Dominicam incidebat, mortem vero die 18 Augusti consignandam censent (b). Alii autem paulo aliter. « In libro Pontificali, ait vir doctus (c), cui pervetustum exemplar Corbeicense aliique Romanorum pontificum veteres catalogi ac Prosper, saltem in novissima editione, concinunt, idem pontifex annis 8 ac diebus 18 Ecclesiæ præfuisse dicitur. Quapropter Antonius Pagius ejus ordinationem in mensis Julii anni 432 vigesimam quartam quæ dominica erat, et obitum in 11 diem mensis Augusti anni 440, differt (d); fultus præsertim verbis Prosperi, qui eo defuncto *quadraginta et amplius diebus* exspectatum tradit, ut in illius locum sufficeretur. Major tamen esset cum prædictis Prosperi verbis consensio, si Xystum circa Julii exitum obiisse poneretur. » Hæc ille.

2. Pontificatum iniiit summus antistes, ait Pruspier (e), *totius Urbis pace et consensione mirabili.* Cujus quidem rei testem locupletem, ipsummet Xystum habemus. Scribens enim ad Cyrillum Alexandrinum (f): *Quali autem omnium concordia, inquit, per diviniæ Providentiæ dispensationem, hæc nostra facta fuerit ordinatio, ubi sanctitas vestra didicerit tum ex nostris litteris, tum ex relatione fratrum; omnino gratiam præbenti Domino pro nobis habitura*

est, dilectissime frater, ut proprii doni custos, ecclesiasticam pacem conservare dignetur. Præterea illud quoque præclarum tunc accidit, quod ejus ordinationi totus Oriens quodammodo interfuerit, quippe quæ peracta sit præsentibus Hermogene ac Lampetio episcoporum Orientalium legatis. Sic enim in eadem ad Cyrillum epistola loquitur sanctus pontifex (g): *Gratiam habentes Dei nostri circa nos humanitati, quod eo tempore quo nos ad supremum sacerdotii apicem vocare dignatus est, concessit nobis secundum pietatem tuam, præsentiam sanctorum fratrum et coepiscoporum nostrorum Hermogenis et Lampetii; necessario ad vestram fraternitatem per eos has litteras dedimus, testes ordinationis nostræ. In his enim omnes vos a quibus illi missi fuerunt, astitisse credidimus: quandoquidem nullatenus intervallo separantur, quos connectit gratia spiritalis.*

3. Magnam sui nominis celebritatem consecutus est Xystus, cum adhuc presbyteri munere fungeretur. Primus enim adversus Pelagianos coram frequentissimo populo anathema pronuntiavit, ut ait Augustinus ad ipsum presbyterum Xystum rescribens (h): qui et alibi testatur (i), ejus litteras, breviores licet, hac de re ad beatissimum senem Aurelium per Leonem acolythum missas, exultanti alacritate ab se fuisse descriptas, et aliis quibuscumque poterat magno studio perlectas. *Quid enim, subdit, gratius legi vel audiri potest, quam gratiæ Dei tam pura defensio adversus inimicos ejus ex ore ejus qui eorumdem inimicorum magni momenti patronus ante jaclabatur?* Deinde acceptis paulo post de hoc ipso argumento ejusdem Xysti presbyteri prolixioribus litteris fidei suæ sinceritate plenis, magna perfusus est animi lætitia sanctus Doctor: qui statim doctissimam ad ipsum Xystum perscripsit epistolam (j),

(a) Prosp. Chron. inter. opp. edit. nov. pagg. 432, 434.

(b) Tillem. tom. XIV, pagg. 260, 265. et tom. XV, pag. 889, not. 2, sur S. Léon.

(c) Contant. Epist. Rom. Pontiff. pag. 1227.

(d) Pagi. ad ann. 432, § 6, et ad ann. 440, § 2.

(e) Prosp. l. c. pag. 452.

(f) Xyst. epist. 1, num. 1, infra.

(g) Id. ibid.

(h) Aug. epist. 194, num. 1, opp. tom. II.

(i) Id. epist. 191, num. 1, ibid.

(j) Id. epist. 194 cit.

in qua catholicæ doctrinæ adversus Pelagianos assertæ summa capita exhibuit, hæc sub initium adjiciens (a) : *Itaque, frater charissime, quamvis non te videamus oculis carnis, animo tamen in fide Christi, in gratia Christi, in membris Christi tenemus, amplectimur, osculamur.*

4. Hujusce Augustinianæ epistolæ fragmentum recitat Prosper; qui pastorem Xysti vigilantiam laudans, ista præmittit (b) : *Confidimus Domini protectione præstandum, ut quod operatus est in Innocentio, Zosimo, Bonifacio, Cælestino, operetur in Xysto; et in custodia Dominici gregis hæc sit pars gloriæ huic reservata pastori, ut sicut illi lupos abegere manifestos, ita hic depellat occultos: illo auribus suis doctissimi* (Augustini) *intonante sermone, quo collaborantem secum hortatus est, dicens (c) : « Sunt enim quidam qui justissime damnatas impietates adhuc liberius defendendas putant : et sunt qui occultius penetrant domos, et quod in aperto clamare jam metuunt, in secreto seminare non quiescunt. Sunt autem qui omnino siluerunt, magno timore compressi; sed adhuc corde retinentes quod ore proferre non audent; qui tamen esse fratribus possunt ex prioribus dogmatis defen-*

sione notissimi. Proinde alii severius coercendi, alii vigilantius vestigandi; alii tractandi quidem lenius, sed non segnius docendi : ut si non timentur, ne perdant; non tamen negligantur, ne pereant. »

5. Prosperi vota rebus præclare gestis comprobavit Xystus in Petri cathedra constitutus. Id porro cumulate satis testantur ejus epistolæ, quas Coutantium secuti rursus edidimus : ex quarum una locum recitans Vincentius Lirinensis, hæc habet (d) : *Ad extremum adjecimus... apostolicæ sedis auctoritatem, ... scilicet sancti papæ Xysti, qui nunc Romanam Ecclesiam venerandus illustrat.... Ait ita sanctus papa Xystus in epistola quam de causa Nestorii Antiocheno misit episcopo (e) : « Ergo, inquit, quia, sicut ait Apostolus, fides una est quæ evidenter [Al. et vincenter] obtinuit, dicenda credamus, et tenenda dicamus. » Que sunt tandem illa credenda et dicenda? Sequitur, et ait : « Nil ultra, inquit, liceat novitati, quia nihil addi convenit vetustati. Perspicua majorum fides et credulitas nulla cæni permixtione turbetur. » Omnino apostolicæ : ut majorum credulitatem perspicuitatis lumine ornaret, novitias vero profanitates cæni permixtione describeret.*

(a) Aug. epist. 194, num. 2.

(b) Prosp. contr. Collat. cap. 21, al. 44, num. 4.

(c) Aug. epist. 194 cit., num. 2.

(d) Vinc. Lir. Common. 2. cap. 32.

(e) Xyst. ep. 6, num. 7, infra.

NOTITIA SCHOENEMANNI.

(Ex Schoen. Bibl. Hist. litt. tom. II.)

§ I. Vita Xysti papæ.

Ortu Romanus, Cælestino successit anno 432, ordinatus secundum Baronium 26 die Aprilis, Pagio judice die 24 mensis Julii. Hic dum adhuc in presbyterio constitutus esset, odio in Pelagium et Cælestium nomen suum in clytulo fecit. Nam cum nescio quo pacto fama aliqua suborta esset, Xystum non solum Pelagii doctrinæ favere, sed ipsorum etiam Pelagianorum amicum ac patronum esse : adeo animo incensus est ad hanc calumniam diluendam, ut primus in concilio Cælestii causa a. 448 habito anathema in eum pronuntiaret. Mox etiam litteris ad Augustinum et Alypium scriptis doctrinam suam de gratia ita explicavit, ut ille sibi magnopere eam probari atque placere epistolis etiamnum superstitibus significaret. Quæ omnia ei non potuerunt non prodesse ad consequendum summum ecclesiasticæ dignitatis apicem. Contigit autem, ut in ipsa ordinatione ejus adessent legati Cyrilli Alexandrini aliorumque episcoporum pacis in Oriente componendæ causa ad præcessorem ejus missi; quapropter eximie lætatur in epistola ad Cyrillum de ordinatione sua data. Cyrillo enim et Ephesini concilii placitis Cælestini exemplo fortiter adhæsit frustra que ab iisdem eum alienare conati sunt Eutherius Thyasensis et Helladius Tarsensis, episcopi, licet vere non minus quam graviter ipsi seripsissent, Nestorium æque ac alios episcopos injuste esse damnatos, duodecim Cyrilli capitula bla-

phemam esse novitatem universæ scripturæ contrariam, legitimasque et antiquas sanctorum Patrum traditiones anathematizantem, gesta illius concilii sine ratione et legibus et ab ipso principe reprobata omninoque Cyrilli effrenatam in illis fuisse licentiam. Tanto majus ipsi gaudium fuit mutatio Joannis Antiocheni, qui ipso imperatore hortante tandem se sententiæ in Nestorium prolatae assentire et Maximianum pro episcopo Constantinopolitano agnoscere professus erat. Inter extremas ejus laudes referre solent, quod a Prospero accepimus, eum Juliani artes, quibus iterum in Ecclesiæ catholicæ communionem irreperere conatus sit, vigilantia sua elusisse. Obiit ex Baronii calculo die 28 Martii, juxta Pagium, die 11 Augusti, juxta Coustantium vero sub exitum Julii a. 440.

§ II. Scripta Xysti papæ.

Epistolæ ejus superstites scriptæ sunt : I et II ad Cyrillum Alexandriæ episcopum, ser. medio anno 432. Nonnis ex interpretatione Græca nobis transmissæ sunt, Latine Cotelerius vertit, qui etiam observat priorem, etsi soli Cyrillo inscriptam, revera encyclicam fuisse. III, ad eundem, ser. a. 433. IV, ad Joannem episcopum Antiochenum, ser. eodem anno. V, ad Perigenem Corinthiorum episcopum, ser. anno 435. VI, ad synodum Thessaloniciæ congregandam, ser. ut et sequens a. 435. VII, ad Proclum Constantinopolitanum episcopum, ser. cum sequenti a. 437. VIII, ad totius Illyrici episcopos.